

Nr 1330

Av herr **Helén m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 197, med förslag till lag om premiering av visst frivilligt sparande, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1548 i Andra kammaren)

Till de oroande dragen i svensk ekonomi i dag hör utvecklingen av hushållens sparande. Den del av den disponibla inkomsten som inte används till konsumtion har under 1960-talet först minskat och därefter stagnerat. Med reservation för bristfällig statistik kan man beräkna att hushållens sparande mätt i relativa termer nu är föga mer än hälften så stort som 1964. Det har därför länge framstått som en av statsmakternas angelägnaste uppgifter, att vid den ekonomiska politikens utformning tillmäta hushållsparandet och dess förändring större betydelse.

Försämringen av hushållens sparande är en effekt av många faktorer, men till väsentlig del är den ett uttryck för bristande tilltro till penningvärdet. Den som penningssparar (bank, obligationer etc.) lider på grund av den starka prisstegringen väsentliga förluster. En förbättring kan inte uppnås med en enda stimulerande åtgärd. Härför krävs en ekonomisk politik som i högre grad än som varit fallet under efterkrigstiden lägger vikt vid ett stabilt penningvärde. För att under inflationstider kunna attrahera småspararen är det därför angeläget att möjligheter skapas till värdesäker placering av de sparade medlen. Vi har i annat sammanhang föreslagit emission av ett värdesäkert obligationslån och vill nu understryka att lämplig försäljning därav även i mindre poster skulle ge åt småsparare och andra tillfälle till en placering utan inflationsrisk men givetvis till lägre ränta än vid andra obligationslån.

Vi har i tidigare motioner framfört detta förslag och bankoutskottet har i sitt utlåtande 1970: 60 ställt sig bakom kravet.

I detta sammanhang bör återigen framhållas önskvärdheten av att ett premieringssystem som stimulerar ett mera långsiktigt sparande utarbetas och föreläggs riksdagen utan dröjsmål. Vi vill understryka vad därom sägs i propositionen: »Också på längre sikt skulle en ökning av det enskilda sparandet vara av betydelse, som ett led i strävandena att möjliggöra en fortsatt hög investeringsaktivitet.»

Till de negativa verkningarna av det minskade sparandet hör de försämrade möjligheterna att fullfölja sina åtaganden vad gäller bostadsfinansie-

ringen som bankerna ställs inför. Bl. a. detta har lett till att Svenska bankföreningen framfört flera förslag till stimulansåtgärder. Ökat sparande bör enligt Bankföreningens mening kunna stimuleras genom uppskov med skattskyldigheten för inkomst av kapital, så länge det inestår på bankkonto. Spararen gör en räntevinst genom att han kan tillgodogöra sig ränta på det inestående beloppet till den del detta annars skulle ha inlevererats i form av skatt, och han kan dessutom göra en skattevinst genom att han kan utjämna inkomsterna mellan olika år. Detta skulle ställa sig fördelaktigt för bl. a. jordbrukare och vissa rörelseidkare. Ytterligare en möjlighet att öka det enskilda sparandet är att höja det extra avdraget vid kapitalbeskattning. Det har varit oförändrat sedan 1961, och penningvärdeförsämringen kan därför motivera en höjning.

Med hänsyn till den betydelse regeringen — att döma av det ovan ur propositionen citerade uttalandet — nu tillmäter det enskilda sparandet måste det anses vara förvånande att så litet arbete nedlagts på att utvärdera de många olika uppslag som framförts.

Vi anser därför att en särskild utredning bör få i uppgift att närmare granska dessa och andra uppslag och i anslutning därtill framlägga lämpliga förslag.

Propositionens förslag till premiering av sparande av överskjutande preliminär skatt överensstämmer väl med vad vi tidigare framfört. Vi anser emellertid att möjligheterna att få del av dessa förmåner bör tillkomma varje fysisk person.

Det måste understrykas att motivet att stimulera till ökat sparande är att genom ett frivilligt minskande av konsumtionen bidra till en stabilisering av den svenska ekonomin. Det kan därför enligt vår mening vara befogat att utvidga premieringssystemet till att gälla även sparare utan överskjutande preliminär skatt. Den eftersträlvade stabiliserande effekten blir därmed större.

Mot en mera generell premiering kan möjligen anföras att den inte ger upphov till nysparande utan endast leder till omplacering av redan tidigare sparade medel. Den risken finns och är svår — för att inte säga omöjlig — att eliminera. Samma risk föreligger emellertid — om än i något mindre grad — även beträffande sparande av överskjutande skatt. Den som ursprungligen avsåg att använda den väntade återbetalningen av skatt till ökad konsumtion kan — för den händelse vederbörande har sparade medel — fortfarande göra det och ändock få del av sparpremien genom att finansiera den ökade konsumtionen med det tidigare sparandet.

Vi inser emellertid att någon premiering kan vara befogat för att rikta uppmärksamheten på just den överskjutande skatten. En sådan extra premiering kan vara den vinstutlottning som föreslås i propositionen. Övrig premiering — dvs. att fram till den 1 februari 1971 ha rätt att insätta högst 3 000 kronor på särskilt sparkonto till högsta inlåningsränta med

5 % premie på det den 31/12 samma år inestående beloppet — tillkommer alla.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

1. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att en utredning tillsätts i syfte att inventera och utvärdera olika former för sparstimulerande åtgärder och i anslutning därtill framlägga lämpliga förslag,

2. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att ett värdesäkert obligationslån emitteras, samt

3. att det i propositionen föreslagna premieringssystemet utsträcks att gälla alla fysiska personer utom vad avser rätten att delta i vinstutlottning.

Stockholm den 17 november 1970

Gunnar Helén (fp)

Olle Dahlén (fp)

Axel Andersson (fp)

Ruth Hamrin-Thorell (fp)

Eric Peterson (fp)

Stig Stefanson (fp)